

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiarisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EUK

29. april 2005

Med henblik på mødet i Folketingets Europaudvalg den 4. maj 2005 –
ekstraordinært rådsmøde (konkurrenceevne) den 10. maj 2005 – vedlægges
Økonomi- og Erhvervsministeriets notat om de punkter, der forventes
optaget på dagsordenen.

P. H. Orskov

DEN 29. april 2005

**NOTAT TIL
FOLKETINGETS EUROPAUDVALG**

27. april 2005

IS

Eksp.nr. 186586

/lbc-dep

**Samlet aktuelt notat vedr. Rådsmøde (Konkurrenceevne) den 10.
maj 2005**

1. Kommissionens meddelelse vedrørende de integrerede retningslinier for vækst og job 2005-2008, KOM (2005) 141	2
3. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om et rammeprogram for konkurrenceevne og innovation (2007-2013) KOM(2005) 121 endelig.....	8
3. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om ændring af Rådets beslutning 2000/819/EF om et flerårigt program til fremme af initiativ og iværksætterånd, navnlig for små og mellemstore virksomheder (SMV) (2001-2005) KOM(2004) 781	15
4. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om grænseoverskridende fusioner af kapitalsekskaber, KOM (2003) 703, endelig.....	18

1. Kommissionens meddelelse vedrørende de integrerede retningslinjer for vækst og job 2005-2008, KOM (2005) 141

Resumé

Kommissionen har den 12. april 2005 offentliggjort en meddelelse vedrørende de integrerede retningslinjer for vækst og job 2005-2008, herunder en henstilling om de overordnede økonomisk-politiske retningslinjer (BEPG) (jf. traktatens artikel 99), og et forslag til en Rådsbeslutning om retningslinjerne for medlemslandenes beskæftigelsespolitikker (jf. traktatens artikel 128), der efter behandling i de relevante rådsformationer ventes godkendt på Det Europæiske Råd og vedtaget af hhv. Rådet (økonomi- og finansministre) og Rådet (beskæftigelses- og socialministre) i begyndelsen af juli 2005. Det nye koncept med tre-årige integrerede retningslinjer er en del af gennemførelsen af DER's beslutning den 22.-23. marts 2005 om midtvejsrevisionen af Lissabon-strategien, herunder om bedre styring af strategien. Rådet (Konkurrenceevne) ventes på mødet den 10. maj 2005 at vedtage et bidrag til retningsliniernes mikroøkonomiske del.

1. Baggrund og indhold

Formandskabets konklusioner fra Det Europæiske Råds møde i Bruxelles den 22.-23. marts 2005 fastslår i relation til midtvejsrevisionen af Lissabon-strategien, at Rådet på baggrund af Det Europæiske Råds konklusioner skal vedtage "et sæt integrerede retningslinjer bestående af to elementer: de overordnede økonomisk-politiske retningslinjer (BEPG) og retningslinjerne for beskæftigelsen. Da BEPG er det generelle instrument for samordning af de økonomiske politikker, bør de fortsat omfatte hele viften af makro- og mikroøkonomiske politikker og beskæftigelsespolitikkerne, for så vidt der er et samspil mellem disse og de økonomiske politikker; BEPG skal sikre den generelle økonomiske sammenhæng mellem strategiens tre dimensioner."

Kommissionen har den 12. april 2005 offentliggjort en meddelelse vedrørende de integrerede retningslinjer for vækst og job 2005-2008, herunder en henstilling om de overordnede økonomisk-politiske retningslinjer (BEPG), jf. traktatens artikel 99, og et forslag til en Rådsbeslutning om retningslinjerne for medlemslandenes beskæftigelsespolitikker, jf. traktatens artikel 128. Kommissionens oplæg til integrerede retningslinjer består af dels de overordnede økonomisk-politiske retningslinjer i form af makroøkonomiske retningslinjer og mikroøkonomiske retningslinjer og dels beskæftigelsesretningslinjerne, jf. nedenstående oversigt.

1.1. Oversigt: De integrerede retningslinjer for vækst og job (2005-2008)

Makroøkonomiske retningslinjer

- 1 At sikre økonomisk stabilitet
- 2 At sikre økonomisk holdbarhed
- 3 At fremme efficient allokering af ressourcer
- 4 At fremme større sammenhæng mellem makroøkonomisk politik og strukturpolitik
- 5 At sikre at lønudvikling bidrager til makroøkonomisk stabilitet og vækst
- 6 At bidrage til en dynamisk og velfungerende ØMU

Mikroøkonomiske retningslinjer

- 7 At udvide og uddybe det indre marked
- 8 At sikre åbne og konkurrencedygtige markeder
- 9 At skabe et mere attraktivt erhvervmiljø
- 10 At fremme iværksætterkulturen og at skabe et miljø fremmende for små og mellemstore virksomheder
- 11 At udvide og forbedre europæisk infrastruktur og færdiggøre aftalte prioriterede grænseoverskridende projekter
- 12 At øge og forbedre investeringer i F&U
- 13 At fremme innovation og anvendelse af informations- og kommunikationsteknologi (ICT)
- 14 At fremme en bæredygtig anvendelse af ressourcer og styrke synergiene mellem miljøbeskyttelse og vækst
- 15 At bidrage til en stærk industriel base

Beskæftigelsesretningslinjer

- 16 At gennemføre beskæftigelsespolitikker rettet mod opnåelse af fuld beskæftigelse, forbedring af kvalitet og produktivitet i arbejdet, og styrkelse af social og territorial samhørighed
- 17 At fremme en livslang tilgang til arbejde
- 18 At sikre rummelige arbejdsmarkeder for jobsøgende og udsatte grupper
- 19 At forbedre matching af behov på arbejdsmarkedet
- 20 At forbedre fleksibilitet kombineret med sikkerhed i beskæftigelsen og reducere segmentering på arbejdsmarkedet
- 21 At sikre en beskæftigelsesfremmende udvikling i løn og andre arbejdskraftomkostninger
- 22 At udvide og forbedre investeringer i humankapital
- 23 At tilpasse uddannelses- og efteruddannelsessystemer som reaktion på nye kompetencekrav

1.2. Mikroøkonomiske reformer rettet mod styrkelse af Europas vækstpotentiale

Kommissionens forslag til integrerede retningslinier indeholder en mikroøkonomisk del, hvori indgår i alt 9 delretningslinier:

Delretningslinje nr. 7: At udvide og uddybe det indre marked

EU-landene bør fremskynde gennemførelse af direktiver vedrørende det indre marked, prioritere en bedre gennemførelse af lovgivning vedrørende det indre marked, fremme den finansielle integration, fjerne skattemæssige hindringer for grænseoverskridende aktiviteter og anvende EU's regler for offentlige indkøb effektivt.

Delretningslinje nr. 8: At sikre åbne og konkurrencedygtige markeder

EU-landene bør prioritere fjernelsen af lovgivningsmæssige barrierer og andre barrierer, der hæmmer konkurrencen i nøglesektorer, en mere effektiv håndhævelse af konkurrencepolitik, myndighedernes gennemgang af markedsforhold for at identificere og fjerne hindringer for konkurrence og markedsadgang, reduktionen i statsstøtte, der forvrider konkurrencen, og omprioritering af støtte til fordel for horisontale mål såsom forskning og innovation. EU-landene bør også fuldt ud implementere de aftalte tiltag for at åbne netværksindustrier for konkurrence for at sikre effektiv konkurrence på europæiske integrerede markeder, samtidig med at der sikres tilfredsstillende udbud af services af høj kvalitet af generel økonomisk interesse.

Delretningslinje nr. 9: At skabe et mere attraktivt erhvervmiljø

EU-landene bør sikre øget kvalitet i lovgivningen gennem systematisk og grundig vurdering af dens økonomiske, sociale og miljømæssige effekter, mens der tages højde for de administrative omkostninger forbundet med reguleringen. Landene bør konsulere de berørte parter vedrørende fordele og ulemper ved deres lovgivningsinitiativer, især i det omfang initiativerne indebærer prioritering mellem forskellige politiske mål.

Delretningslinje nr. 10: At fremme iværksætterkulturen og at skabe et miljø fremmende for små og mellemstore virksomheder

EU-landene bør forbedre adgangen til finansiering, tilpasse skattesystemerne, styrke det innovative potentiale hos små og mellemstore virksomheder, og tilbyde relevant informations- og støtteservice for at fremme virksomhedsetablering og vækst i overensstemmelse med Charteret for små og mellemstore virksomheder. EU-landene bør endvidere styrke vægten på iværksætterkultur i uddannelser og efteruddannelser, samt fremme mulighederne for ændringer i ejerforhold, revidere konkurslov-

givning og forbedre retsprocesser vedrørende blandt andet virksomhedsomstruktureringer.

Delretningslinje nr. 11: At udvide og forbedre europæisk infrastruktur og færdiggøre aftalte prioriterede grænseoverskridende projekter

Der bør ske en udvidelse og forbedring af europæisk infrastruktur og færdiggørelse af aftalte prioriterede grænseoverskridende projekter med det særlige formål at opnå større integration af nationale markeder i det udvidede EU. EU-landene bør udvikle passende infrastrukturer i forhold til transport, energi samt informations- og kommunikationsteknologi som en vigtig betingelse for at sikre en succesfuld åbning af netværksindustrier for konkurrence. Landene bør desuden indføre passende infrastrukturpris-systemer som et middel til at internalisere miljømæssige omkostninger for at sikre en efficient anvendelse af infrastrukturer og udvikling af en bæredygtig modal balance.

Delretningslinje 12: At øge og forbedre investeringer i F&U

EU-landene bør udvikle tiltag for at fremme privat forskning og udvikling ved at styrke rammebetingelserne og sikre, at virksomheder opererer i tilstrækkeligt kompetitive markeder, ved at øge omfanget og effektiviteten af offentlige udgifter til forskning og udvikling, ved at styrke 'excellence-centre', ved at gøre bedre brug af støttemekanismer, ved at sikre et tilstrækkeligt udbud af kvalificerede forskere gennem flere studerende i videnskabs-, teknik- og ingeniørfag samt styrket karriereudvikling og mobilitet af forskere på tværs af lande og sektorer.

Delretningslinje nr. 13: At fremme innovation og anvendelse af informations- og kommunikationsteknologi (ICT)

EU-landene bør fokusere på forbedringer af supportservices for innovation, herunder for teknologioverførsel og netværk, der sammenknytter universiteter og virksomheder, fremme af videnoverførsel gennem udenlandske direkte investeringer, bedre adgang til finansiering samt betalelige og veldefinerede intellektuelle ejendomsrettigheder. Landene bør fremme anvendelsen af informations- og kommunikationsteknologi og relaterede ændringer i organisationen af arbejde.

Delretningslinje nr. 14: At fremme en bæredygtig anvendelse af ressourcer og styrke synergierne mellem miljøbeskyttelse og vækst

EU-landene bør prioritere internalisering af miljømæssige omkostninger, øget energieffektivitet samt udviklingen og anvendelsen af miljøteknologi. Implementeringen af disse prioriteter bør være i overensstemmelse med eksisterende europæiske forpligtelser samt med tiltag og instrumenter foreslået i handlingsplanen for miljøteknologi (Environmental Technologies Action Plan, ETAP), idet der bør lægges vægt på anvendelse af blandt andet markedsbaserede instrumenter og fjernelse af miljøskadelige subsidier sammen med andre politikinstrumenter.

Delretningslinje 15: At bidrage til en stærk industriel base

EU-landene bør fokusere på udviklingen af nye teknologier og markeder. Det indebærer særligt forpligtelse til etablering og implementering af fælles europæiske teknologiinitiativer og offentlig-private partnerskaber, der bidrager til håndtering af ufuldkommenheder på markeder og skabelsen af lokale klynger.

1.3. Den videre proces frem mod vedtagelsen af retningslinierne i Rådet (ØKOFIN) og Rådet (beskæftigelsesministre)

Den del af de integrerede retningslinier, der vedrører overordnede økonomisk-politiske retningslinjer ventes at blive genstand for en orienterende debat på det uformelle rådsmøde(ØKOFIN) den 13.-14. maj og politisk enighed på ØKOFIN den 7. juni 2005. Den del af retningslinierne, der vedrører beskæftigelse, ventes behandlet i Rådet (Beskæftigelses- og socialministre) den 2.-3. juni. Konkurrenceevnerådet vil drøfte den mikroøkonomiske del af retningslinierne på et møde i Rådet den 10. maj 2005, hvor Rådet ventes at vedtage sit bidrag til denne del af retningslinierne. Andre rådsformationer ventes også at ville drøfte enkeltdele af Kommissionens forslag til integrerede retningslinier.

I lyset af de respektive rådsformationers behandling af hhv. de overordnede økonomisk-politiske retningslinjer og beskæftigelsesretningslinjerne ventes de integrerede retningslinjer fremlagt m.h.p. godkendelse af Det Europæiske Råd på mødet den 16.-17. juni 2005, som forberedes af Rådet (GAERC) den 23. maj og 13. juni., forud for vedtagelsen af de overordnede økonomisk-politiske retningslinjer i Rådet (ØKOFIN) og af beskæftigelsesretningslinjerne i Rådet (Beskæftigelses- og socialministre).

2 Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet skal høres i forbindelse med vedtagelse af retningslinierne. Europa-Parlamentet ventes at komme med en udtalelse forud for Det Europæiske Råd den 16.-17. juni 2005.

3. Nærhedsprincippet

Medlemslandene har selv ansvaret for deres økonomiske politikker, herunder makroøkonomisk og mikroøkonomisk politik samt beskæftigelsespolitik, men skal ifølge traktaten betragte deres økonomiske politikker som spørgsmål af fælles interesse og samordne dem i Rådet i kraft af de overordnede økonomisk politiske retningslinjer, jf. traktatens artikel 99, og retningslinjerne for medlemslandenes beskæftigelsespolitikker, jf. traktatens artikel 128. Da retningslinierne er eksplicit hjemlet i traktaten finder regeringen at meddelelsen er i overensstemmelse med nærhedsprincippet

4. Gældende dansk ret

Kommissionens forslag til integrerede retningslinier relaterer sig ikke eksplicit til dansk ret

5 Høring

Høring af interesseorganisationer vil blive foretaget

6. Andre landes holdninger

De øvrige EU-lande ventes at hilse Kommissionens meddelelse vedrørende de integrerede retningslinjer for vækst og job 2005-2008 velkommen som grundlag for vedtagelsen af de overordnede økonomisk-politiske retningslinjer (BEPG) i Rådet (ØKOFIN) og retningslinjerne for medlemslandenes beskæftigelsespolitikker i Rådet (Beskæftigelses- og socialministre).

7. Foreløbig dansk holdning

Fra dansk side hilses Kommissionens meddelelse om de integrerede retningslinjer for vækst og job velkommen som grundlag for vedtagelsen af de overordnede økonomisk-politiske retningslinjer (BEPG) og retningslinjerne for medlemslandenes beskæftigelsespolitikker i Rådet. Fra dansk side bifalder man integrationen af de eksisterende retningslinjer, som bidrager til den af DER vedtagne refokusering af Lissabon-strategien.

Fra dansk side lægges der vægt på, at retningslinjerne udformes, så de har den størst mulige effekt i forhold til gennemførelsen af økonomisk politik, der bidrager til at nå Fællesskabets mål, at integrationen af retningslinjerne bidrager til at opfylde traktatens krav om, at beskæftigelsesretningslinjerne er i overensstemmelse (konsistente) med de overordnede økonomisk-politiske retningslinjer samt finder det hensigtsmæssigt, at alle relevante rådsformationer fortsat skal bidrage til formulering og gennemførelse af de integrerede retningslinjer. Fra dansk side lægges endvidere vægt på, at de integrerede retningslinjer afspejler de danske prioriteter op til forårstopmødet og de konklusioner, som blev vedtaget på forårstopmødet, herunder at BEPG skal sikre konsistens i den økonomiske politik.

Den mikroøkonomiske del af retningslinjerne synes i høj grad at være i overensstemmelse med danske prioriteter til midtvejsevalueringen af Lissabon-strategien.

8. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Kommissionens forslag til integrerede retningslinjer har i sig selv ingen lovgivningsmæssige eller statsfinansielle virkninger.

9. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Gennemførelse af retningslinjerne forventes at have positive samfundsøkonomiske konsekvenser.

10. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg

2. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om et rammeprogram for konkurrenceevne og innovation (2007-2013) KOM(2005) 121 endelig.

Resumé

Kommissionen har fremlagt forslag til et rammeprogram for konkurrenceevne og innovation (CIP), hvor en række eksisterende programmer erstattes af et fælles rammeprogram. Forslaget til rammeprogram er bygget op om 3 delprogrammer:

1. Iværksætter- og innovationsprogrammet,
2. Støtteprogrammet for IKT-politik (informations- og kommunikationsteknologi), og
3. Programmet "Intelligent Energi – Europa".

Kommissionen lægger op til, at miljø og indsatsen for små og mellemstore virksomheder organiseres som tværgående indsatser i forhold til alle tre delprogrammer, særligt delprogrammet for iværksætteri og innovation.

Forslaget er en del af Kommissionens indsats for at revitalisere Lissabonprocessen, hvilket bl.a. afspejledes i formandskabets konklusioner fra Det Europæiske Råds møde i Bruxelles den 22.-23. marts 2005.

Det samlede rammeprogram foreslås at udgøre 4.212,6 mio. EUR (ca. 31,4 mia. kr.) fordelt over 7 år. Den samlede beløbsramme afhænger dog af drøftelserne om de overordnede økonomiske rammer.

Forslaget blev præsenteret for Rådet (Konkurrenceevne) den 18. april og der forventes en første indledende diskussion heraf på Rådet (Konkurrenceevne) den 10. maj 2005, hvorefter de egentlige forhandlinger vil blive påbegyndt.

1. Baggrund og indhold

Kommissionen offentliggjorde sit forslag til kommende rammeprogram for konkurrenceevne og innovation (CIP) den 6. april 2005 (dansk version den 20. april). Forslaget har en samlet beløbsramme på ca. 31,4 mia. kr. fordelt over 7 år.

Kommissionen foreslår, at CIP afløser følgende eksisterende programmer:

- Det flerårige program for initiativ og iværksætterånd, navnlig for små og mellemstore virksomheder (MAP-programmet),
- finansiell støtte til transeuropæiske netværk,
- det flerårige program for handlinger inden for energiområdet, Intelligent Energi – Europa,
- de tre eksisterende IKT-programmer eTEN, eContent Plus og Modinis samt
- dele af det finansielle instrument for miljøet (LIFE-programmet).

Forslaget er en del af Kommissionens indsats for at revitalisere Lissabonprocessen, hvilket bl.a. afspejledes i formandskabets konklusioner fra Det Europæiske Råds møde i Bruxelles den 22.-23. marts 2005.

Kommissionen baserer forslaget til CIP på artikel 156, 157(3) og 175(1) i TEU. Forslaget ekskluderer eksplicit forskning og teknologisk udvikling i relation til artikel 166 i TEU. Kommissionen lægger op til, at EØS-landene og associerede lande efter aftale kan tilslutte sig CIP-programmet efterfølgende.

Forslaget til rammeprogrammet CIP er bygget op om 3 delprogrammer:

1. Iværksætter- og innovationsprogrammet,
2. Støtteprogrammet for IKT-politik (informations- og kommunikationsteknologi), og
3. Programmet "Intelligent Energi – Europa".

Disse foreslås organiseret med en fælles overliggende bestående af bevilling, retsgrundlag og de værktøjer, der kan anvendes.

Miljø og fokus på små og mellemstore virksomheder (SMV) foreslås at indgå som tværgående/horisontale indsatser, hvor SMV'er dog samtidig indgår i det første delprogram for iværksætter og innovation, mens miljøteknologier indgår i første delprogram og indirekte i tredje delprogram. Kommissionen lægger vægt på, at rammeprogrammet skal bidrage til bæredygtighed og fremme af miljøeffektiv teknologi.

Der foreslås samlet afsat 4.212,6 mio. EUR (ca. 31,4 mia. kr.) til hele rammeprogrammet, svarende til knap 4,5 mia. kr. om året i gennemsnit. Heraf afsættes 2,6 mia. EUR (ca. 19,3 mia. kr.) til iværksætter- og innovationsprogrammet, hvoraf 1,1 mia. EUR (ca. 8,1 mia. kr.) reserveres til at fremme adgangen til finansiering. Der afsættes endvidere op til 520 mio. EUR (ca.

3,9 mia. kr.) til miljøeffektiv innovation for at sikre, at den tværgående indsats får en reel vægt og styrker den allerede eksisterende indsats. Der afsættes 801,6 mio. EUR (ca. 6 mia. kr.) til delprogrammet for IKT og 780 mio. EUR (ca. 5,8 mia. kr.) til delprogrammet for intelligent energi.

Kommissionen lægger i forslaget op til, at implementeringsredskaberne i CIP-programmet kan understøtte flere af delprogrammerne, hvis dette giver bedre mening og dermed styrker integrationen af rammeprogrammet. Det gælder eksempelvis fællesskabets finansielle instrumenter, infocentre og netværk

De tre delprogrammer foreslås organiseret med hver sin forvaltningskomité, der forventes administreret under det respektive generaldirektorat i EU, henholdsvis Erhverv, Informationssamfund og Energi. Disse skal samtidig sikre, at aktiviteterne er i overensstemmelse med medlemslandenes prioriteter. Forslaget lægger op til, at der fastlægges et specifikt og indikativt budget for hver af disse tre delprogrammer.

Forslaget skal vedtages i overensstemmelse med artikel 251 i TEU om fælles beslutningstagen.

1. Iværksætter- og innovationsprogrammet:

Kommissionen foreslår, at det eksisterende flerårige program for initiativ og iværksætterånd (MAP), det europæiske konkurrenceevneprogram, dele af det eksisterende innovationsprogram og dele af LIFE-programmet organiseres som et samlet delprogram for iværksætter og innovation.

Delprogrammet skal tage sig af iværksætter, industriel konkurrenceevne og innovation, inklusiv miljøeffektiv innovation, og vil navnlig være målrettet SMV'er. Delprogrammet dækker både industri- og serviceområdet og vil udgøre en vigtig del af EU's iværksætterhandlingsplan, der blev vedtaget i 2004 og det europæiske charter for små virksomheder.

Det fremgår af bemærkningerne til forslaget, at dette delprogram er et af instrumenterne til støtte for implementeringen af den miljøteknologiske handlingsplan (ETAP).

Kommissionen foreslår, at delprogrammet skal fremme brugerdreven innovation ved at støtte horisontale aktiviteter, hvor innovation forstås som en forretningsproces i forbindelse med at udnytte markedsmuligheder for nye produkter, serviceydelser og forretningsprocesser. Det vil ske ved at fremme sektorspecifik innovation, erhvervsklynger, offentlig-private innovationspartnerskaber og anvendelsen af innovationsmanagement.

Kommissionen foreslår, at CIP fokuserer på at bidrage til europæiske støtte-tjenester for virksomheder og innovation, innovationsstøtte på regionalt niveau, navnlig overførsel af viden og teknologi samt forvaltning af intellektuelle og industrielle ejendomsrettigheder, udbredelse på markedet af ekssi-

sterende nye teknologier som IKT, energi og miljøteknologi samt udvikling og koordinering af nationale og regionale innovationsprogrammer. CIP vil forbedre tilstedeværelsen og adgangen for innovative SMV'er til ekstern finansiering, inklusiv F&U og innovationsaktiviteter samt fremme SMV'ers deltagelse i det 7. rammeprogram for forskning, teknologi og demonstration.

Delprogrammet for iværksætterier og innovation søger at adressere markedsfejl inden for adgang til finansiering i forhold til ansvarlig kapital, venturekapital og lån til små og mellemstore virksomheder gennem fællesskabets finansielle instrumenter under den europæiske investeringsfond (EIF). Desuden iværksættes et kapacitetsopbygningsprogram for at styrke finansielle formidlers kompetencer inden for bl.a. opfølgingsinvesteringer og teknologi.

Programmet rummer desuden en europæisk erhvervs- og innovationsstøtte-service, der skal fremme adgangen til information samt en politikudviklingsdimension baseret på benchmarkanalyser, studier og sammenligninger af god praksis. Endelig sigter programmet på at forbedre det regulative og administrative miljø for virksomheder.

Kommissionen lægger op til at øge adgangen til information ved at styrke europæiske støttetjenester for virksomheder og innovation, herunder Euro Info Centrene, i forhold til det indre marked, innovation, viden og teknologi samt fællesskabslovgivning.

Der foreslås afsat 2.631 mio. EUR (ca. 19,3 mia. kr.) til dette delprogram, heraf 1,1 mia. EUR (ca. 8,4 mia. kr.) til at fremme adgang til finansiering og op til 520 mio. EUR (ca. 3,9 mia. kr.) til miljøeffektiv innovation.

2. Informations- og kommunikationsteknologi-programmet (IKT):

Kommissionen foreslår at samle tre eksisterende IKT-programmer under eEurope-initiativet, eTEN, eContent Plus og Modinis, i et samlet og mere fokuseret IKT-program. Målet er at opnå større synergi og effekt af indsatsen. Dette ligger i forlængelse af Det Europæiske Råds opfordring til Kommissionen i marts 2005¹ om at forberede et nyt informationssamfundsinitiativ til afløsning for eEurope-handlingsplanerne. IKT-programmet skal således ses i sammenhæng med forslaget til initiativet i2010, som Kommissionen forventes at fremsætte i maj 2005 til afløsning for den eksisterende handlingsplan eEurope 2005.

eTEN (Transeuropæisk netværk for telekom) støtter valideringen og udbredelsen af transeuropæiske IKT-baserede serviceydelser. eContent Plus-programmet fremmer udviklingen af innovativt europæisk digitalt indhold og er netop vedtaget. MODINIS giver økonomisk støtte til implementering

¹ Formandskabets konklusioner fra Det Europæiske Råds møde i Bruxelles (den 22.-23. marts 2005).

af handlingsplanen eEurope 2005 gennem indsats inden for fire områder: Overvågning og sammenligning, udbredelse af bedste praksis, analyser og strategiske drøftelser samt netværks- og informationssikkerhed.

Delprogrammet skal være et af midlerne til at støtte aktioner identificeret i i2010-initiativet. Det skal stimulere en bredere anvendelse af IKT hos borgerne, i virksomhederne og hos myndighederne og sigte mod en intensivering af de offentlige investeringer i IKT. Delprogrammet kommer til at bygge på erfaringerne fra eTen, eContent og Modinis, samtidig med at det skal forbedre synergieffekterne mellem disse.

Delprogrammet skal støtte aktioner til udvikling af et europæisk samarbejdsområde for information og til styrkelse af det indre marked for informationsprodukter og -tjenester. Det skal søge at stimulere innovation gennem en større udbredelse af og større investeringer i IKT med det formål at udvikle et inkluderende informationssamfund samt mere effektive tjenester på områder af offentlig interesse og skabe forbedret livskvalitet. Det skal også tage fat om problemerne med fragmenteringen af det europæiske marked for digitalt indhold ved at støtte produktion og distribution af europæisk online-indhold og fremme den kulturelle og sproglige mangfoldighed i Europa.

eContent Plus-programmet løber frem til udgangen af 2008, hvorefter det foreslås inkluderet i CIP-programmet.

Kommissionen foreslår, at der afsættes 801,6 mio EUR (ca. 6 mia. kr.) til dette delprogram.

3. Intelligent Energi-programmet:

Forslaget lægger op til en fortsættelse og udvidelse af det eksisterende intelligent energi-program inden for det foreslåede rammeprogram. Målet er at støtte bæredygtig energiudvikling, miljøbeskyttelse, forsyningssikkerhed og konkurrenceevne samt fremme implementeringen af fællesskabslovgivning på området. Delprogrammet søger derfor at bidrage til udvikling og implementering af de energireguleringsmæssige rammer, øge investeringsniveauet i nye og bedst ydende teknologier, øge anvendelsen og efterspørgslen efter energieffektivitet, vedvarende energiressourcer og energi-diversificering (brug af forskellige energikilder), inklusiv inden for transportområdet gennem øget opmærksomhed og videnforøgelse.

Delprogrammet er fællesskabets ikke-teknologiske program inden for energiområdet med fokus på at fjerne ikke-tekniske barrierer, skabe markedsmuligheder og øge opmærksomheden.

Forslaget lægger op til, at COOPENER, den eksterne dimension af det eksisterende program, overflyttes til EU's eksterne politikker.

Kommissionen foreslår, at intelligent energi-programmet organiseres om fortsættelsen af programmerne SAVE, ALTENER og STEER:

- SAVE: Programmet for energieffektivitet og den rationelle brug af energi, navnlig i bygninger og industrien.
- ALTENER: Programmet for nye og vedvarende energikilder for centraliseret og decentraliseret produktion af elektricitet og varme og deres integration i de lokale miljø- og energisystemer.
- STEER: Programmet for energiaspekter ved transport, diversificering af brændstoffer, herunder vedvarende energikilder, og energieffektivitet inden for transportområdet.

Kommissionen foreslår, at energiprogrammets projekter administreres af et udvidet intelligent energi-agentur (Intelligent Energy Executive Agency), og at man undersøger muligheden for at benytte dette eller nedsætte andre operative organer til at varetage administrationen af andre projekter under CIP.

For at opnå større markedsgennemtrængning for vedvarende energikilder og forbedre energieffektiviteten er der behov for en fællesskabsindsats navnlig i forhold til standardisering af udstyr, udbredelsen af teknologi og af bedste praksis for management. Desuden er der brug for at accelerere investeringer og stimulere markedsoptagelse af innovative teknologier til vedvarende energi.

Kommissionen foreslår, at der afsættes 780 mio. EUR (ca. 5,8 mia. kr.) til dette delprogram.

Overensstemmelse mellem CIP-forslaget og det 7. rammeprogram:

Programmet er ifølge Kommissionen komplementært i forhold til forskning og udviklingsområdet under det 7. rammeprogram for forskning, teknologisk udvikling og demonstration (FP7-RTD). CIP fokuserer på ikke-teknologiske områder af innovation og på indsatsen efter selve forskningen og udviklingen, mens det 7. rammeprogram vil fokusere på forsknings- og udviklingsdelen.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentets holdning foreligger endnu ikke.

3. Nærhedsprincippet

Det er Kommissionens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Programmet er et fællesskabsinstrument, der afløser en række eksisterende programmer, der bl.a. støtter tiltag i medlemsstaterne. Ansvar for deles mellem Kommissionen og medlemsstaterne. Inden for en række af indsatsområderne er der tale om brug af den åbne koordinationsmetode.

Det er derfor regeringens vurdering, at Kommissionens forslag er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

4. Gældende dansk ret

Forslaget påvirker ikke gældende dansk ret.

5. Høring

Forslaget sendes i høring i de relevante specialudvalg med forventet frist den 15. maj 2005.

6. Andre landes holdninger

En række lande er kommet med indledende spørgsmål og kommentarer om programmet i relation til det 7. rammeprogram for forskning, teknologisk udvikling og demonstration (FP7-RTD), strukturfondene og de kommende statsstøtteregler for innovation. Det forventes, at medlemslandene vil tage positivt imod Kommissionens udspil, men spørge til fordelene ved at slå programmerne sammen, herunder fordelene ved at inddrage programmet "Intelligent Energi – Europa" og dele af miljøindsatsen i det fremtidige program. Det forventes desuden at være et udbredt ønske, at de enkelte indsatsområder ikke bliver svækket i det fremtidige rammeprogram.

7. Foreløbig dansk holdning

Danmark arbejder for at styrke Lissabon-processen. Det er derfor centralt for den danske holdning, at forslaget til rammeprogram for konkurrenceevne og innovation bidrager positivt til konkurrenceevne og innovation, og at der er tale om en reel merværdi i forhold til videreførelsen af de eksisterende programmer.

8. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Forslaget forventes ikke i sig selv at få lovgivningsmæssige konsekvenser. Forslaget til rammeprogram for konkurrenceevne og innovation vil i givet fald afløse en række eksisterende programmer. Det forventes, at den finansielle ramme vil indgå som en del af forhandlingerne om det finansielle perspektiv for 2007 og frem.

9. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget til rammeprogram forventes ikke i sig selv at have samfundsøkonomiske konsekvenser. En styrket indsats inden for de forventede indsatsområder må forventes at styrke iværksætter, små og mellemstore virksomheders forhold, innovation og udbredelsen af informations- og kommunikationsteknologi, samt bidrage til forbedrede miljø- og energiforhold, hvilket må forventes at bidrage til styrket økonomisk vækst.

10. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Folketinget blev orienteret om forslaget forud for Kommissionens præsentation heraf på Rådet (Konkurrenceevne) den 18. april 2005. Der er endnu ikke oversendt grundnotat til Folketinget.

3. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om ændring af Rådets beslutning 2000/819/EF om et flerårigt program til fremme af initiativ og iværksætterånd, navnlig for små og mellemstore virksomheder (SMV) (2001-2005) KOM(2004) 781.

Resumé

Forslaget forlænger det eksisterende flerårige program til fremme af initiativ og iværksætterånd, navnlig for små og mellemstore virksomheder, (MAP) med et år til udløb ultimo 2006. Det sker for, at Kommissionen kan udvikle og fremlægge et forslag til rammeprogram for innovation og konkurrenceevne (CIP-programmet), så dette kan træde i kraft parallelt med det 7. rammeprogram for forskning, teknologisk udvikling og demonstration primo 2007.

1. Baggrund og indhold

Kommissionen fremsatte den 7. december 2004 forslag til Europa-Parlamentet og Rådet om at forlænge MAP-programmet med et år, fra ultimo 2005 til ultimo 2006, KOM (2004) 781, og sendte det i høring i Det økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget medio januar 2005.

MAP-programmet blev vedtaget den 20. december 2000 for at styrke indsatsen for at fremme initiativ og iværksætterånd blandt især iværksættere og små og mellemstore virksomheder (SMV'er) og har et budget på 450 mio. EUR (ca. 3.352 mio. kr.).

Programmet har som mål at styrke vækst og konkurrenceevne, bl.a. via forbedrede lovgivningsmæssige og administrative rammer for virksomhederne, bedre adgang til finansiering og støtte til Euro Info Centrene.

Baggrunden for dette er bl.a., at iværksætteri er svagere i EU end i bl.a. USA, og at medlemslandenes administrative miljø og reguleringer hæmmer iværksætteri. Der er ikke tilstrækkelig adgang til finansiering for SMV'er og iværksættere, og de har svært ved at få information om relevant EU-lovgivning, nye markeder og at byde på offentlige indkøb.

Programmet har tre hjørneste for at nå disse mål:

- Udveksling af erfaringer og kortlægning af god praksis.
- Euro Info Center-netværket, der bidrager med erhvervsstøttetjenester. Der er 8 centre i Danmark.
- Støtte til at fremme adgang til finansiering for iværksættere og SMV'er via Den Europæiske Investeringsfond.

En ekstern evaluering af MAP-programmet konkluderede, at programmet var tilfredsstillende, men betød lukningen af Joint European Venture-programmet i 2004 (besluttet på Rådsmøde den 21. juli 2004). Evalueringen viste ydermere, at erfaringsudvekslingen og kortlægningen af god praksis burde planlægges mere strategisk og gøres mere målrettet. Evalueringen lægger op til færre, men stærkere aktiviteter og overvågning af

medlemslandenes opfølgning, herunder brug af indikatorer til at måle indsatsen.

Kommissionen har stillet forslag om et rammeprogram for konkurrenceevne og innovation, der skal afløse en række programmer, herunder det eksisterende MAP-program. Forslaget blev offentliggjort den 6. april (dansk version den 20. april) 2005 og forventes at blive forhandlet i det kommende år. En indledende drøftelse finder sted på rådsmødet (Konkurrenceevne) den 10. maj 2005.

Kommissionen anser det ikke for muligt at udarbejde og forhandle et bredere rammeprogram inden udløbet af det eksisterende MAP-program, der udløber ultimo 2005. Kommissionen anser det ydermere for ønskværdigt, at det fremtidige forslag til rammeprogram løber parallelt med det 7. rammeprogram for forskning, teknologisk udvikling og demonstration. Ydermere anser Kommissionen det for at være skadeligt for indsatsen for iværksættere og små og mellemstore virksomheder, hvis der sker en afbrydelse af eksisterende tiltag og initiativer.

Derfor foreslår Kommissionen, at det eksisterende program forlænges med et år, således at det løber til ultimo 2006. Som en konsekvens heraf foreslås det ydermere, at bevillingen til programmet hæves tilsvarende med 81,5 mio.

Forslaget har hjemmel i traktatens artikel 157, stk. 3 og skal vedtages i overensstemmelse med proceduren i artikel 257 om fælles beslutningstagen.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentets rapporteur tilslutter sig Kommissionens oprindelige forslag, men foreslår, at 2004 anvendes som afsæt for at fastlægge bevillingens størrelse, således at beløbsrammen hæves med 9,5 mio. EUR i forhold til Kommissionens forslag. Disse midler vil udelukkende blive anvendt til at styrke adgangen til finansiering.

Efter forhandling enedes Kommissionen, Europa-Parlamentet og formandskabet om et kompromisforslag, der indebærer en forøgelse af beløbsrammen på 7 mio. EUR til 88,5 mio. EUR (ca. 659 mio. kr.).

3. Nærhedsprincippet

Programmet er et fællesskabsinstrument, der støtter tiltag i medlemsstaterne. Ansvar for det deles mellem Kommissionen og medlemsstaterne. Det er Kommissionens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Der er tale om en uændret etårig forlængelse af et eksisterende program.

Det er regeringens vurdering, at Kommissionens forslag er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

4. Gældende dansk ret

Forslaget påvirker ikke gældende dansk ret.

5. Høring

Forslaget blev sendt i høring i specialudvalget for konkurrenceevne og vækst med frist den 25. januar 2005. Følgende bemærkninger fremkom:

Arbejdsgiverforeningen for Handel, Transport og Serviceerhvervene (HTS), Patent- og Varemærkestyrelsen og VisitDenmark (Tidl. Danmarks Turistråd) støttede en forlængelse af programmet med et år.

VisitDenmark ønskede, at innovative projekter med højere faglig kvalitet, større gennemslagskraft og national forankring fremover prioriteres mere – primært i relation til det kommende forslag til rammeprogram for konkurrenceevne og innovation. Ydermere bemærkedes det, at der som en del af MAP-programmet senest var iværksat to turismeanalyser i december 2004.

Efter Europa-Parlamentets første læsning blev forslaget inklusiv Europa-Parlamentets forslag til forøgelse sendt i fornyet høring, hvor HTS og Danske Maritime bakkede op om forslaget. Der fremkom ikke yderligere høringsvar i den forbindelse.

6. Andre landes holdninger

Forslaget er en forlængelse af det eksisterende MAP-program, og der er opbakning blandt medlemslandene om det fremsatte kompromisforslag om at støtte forslaget til forlængelse af det eksisterende MAP-program.

7. Foreløbig dansk holdning

Regeringen støtter arbejdet med at forbedre forholdene for iværksættere og små og mellemstore virksomheder, herunder forbedringer af det administrative miljø og regulering samt adgang til finansiering for SMV'er.

8. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Forslaget skønnes ikke at have nogen lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark. En vedtagelse af forslaget vil isoleret set indebære en udgift på EU's budget i 2006 på 88,5 mio. EUR. Danmark finansierer ca. 2 % af EU's udgifter.

9. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Fremme af initiativ og iværksætterånd i EU må forventes at have en gavnlig effekt på iværksættere og SMV'er og dermed understøtte den økonomiske vækst.

10. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg blev orienteret om sagen ved grundnotat i januar 2005.

4. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om grænseoverskridende fusioner af kapital­selskaber, KOM (2003) 703, endelig.

Resumé

Forslaget har en generel målsætning om integration af de europæiske markeder i overensstemmelse med handlingsplanen for finansielle tjenesteydelser.

Forslaget er fremsat på baggrund af behovet for samarbejde og sammenlægninger mellem virksomheder fra forskellige medlemsstater og har til formål at lette gennemførelsen af grænseoverskridende fusioner mellem kapital­selskaber, der henhører under forskellige medlemsstaters lovgivninger.

Med direktivet indføres der mulighed for en grænseoverskridende fusionsprocedure, hvorved fusionerne mellem selskaber beliggende i forskellige EU-medlemsstater som udgangspunkt underlægges de regler og principper, der gælder for fusioner mellem selskaber beliggende i samme land.

Medlemsstaterne vedtog fælles indstilling til forslaget på konkurrenceevnerådsmøde den 25. november 2004, hvor Italien stemte imod forslaget, og hvor Danmark tog et parlamentarisk forbehold. De øvrige medlemsstater stemte alle for forslaget.

Direktivforslaget forventes vedtaget som a-punkt på et kommende råds­møde.

Det forventes, at forslaget vil kræve lovgivningsinitiativer, der skal sup­plere de danske regler om national fusion.

1. Baggrund og indhold

1.1. Baggrund

Kommissionen har den 18. november 2003 fremsat sit forslag til direktiv om grænseoverskridende fusioner af kapital­selskaber (10. selskabsdirektiv). Hjemmelsgrundlaget for direktivet er Traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, jf. artikel 44, stk. 1, og direktivet skal vedtages med kvalificeret flertal efter fælles beslutningstagen med Europa-Parlamentet, jf. artikel 251.

Det fremsatte forslag indgår i handlingsplanen for finansielle tjenesteydelser. I Kommissionens meddelelse om modernisering af selskabsretten og forbedret virksomhedsledelse i EU er forslaget til 10. selskabsdirektiv nævnt som en prioritet på kort sigt i den tilhørende handlingsplan som et af de tiltag, der skal sikre virksomhedernes muligheder for omstrukture­ring og mobilitet.

Direktivforslaget har til formål at muliggøre grænseoverskridende fusioner og sikre, at national ret i den medlemsstat, hvor selskaberne er beliggende, ikke er en hindring for fusionen.

Direktivforslaget forventes vedtaget som a-punkt på et kommende råds-møde.

1.2. Indhold

Direktivforslaget omfatter fusion ved overtagelse og fusion ved stiftelse af et nyt selskab, når mindst to af de deltagende selskaber er stiftet i overensstemmelse med forskellige medlemsstaters lovgivning og har deres vedtægtsmæssige hjemsted, deres centraladministration eller deres hovedafdeling i EF (artikel 1). Direktivets definitioner af fusion er taget fra fusionsskattedirektivet (90/434) og svarer umiddelbart til definitionerne i 3. selskabsdirektiv om fusion af aktieselskaber (78/855).

Det fremsatte forslag udvider i forhold til et tidligere fremsat direktiv om grænseoverskridende fusioner anvendelsesområdet for direktivet fra alene at omfatte aktieselskaber til at omfatte kapital-selskaber generelt (artikel 1). Kapital-selskaber defineres i direktivet som selskaber omfattet af 1. selskabsdirektiv (68/151) eller andre selskaber, der har status af juridisk person og har en separat kapital, som alene hæfter for virksomhedens forpligtelser og er omfattet af national lovgivning på de garantivilkår, der er fastsat i 1. selskabsdirektiv. Kapital-selskaber er i Danmark bl.a. aktieselskaber og anpartsselskaber.

Der indføres med det foreslåede direktiv en procedure for grænseoverskridende fusion, hvorefter de fusionerende selskaber i de enkelte lande underlægges de principper og regler, der finder anvendelse på fusion mellem selskaber beliggende indenfor samme medlemsstat (artikel 2). Det betyder, at kun selskaber, der kan fusionere i henhold til national ret i de respektive medlemsstater, også kan fusionere grænseoverskridende. Forslaget er baseret på de procedurer, der er indeholdt i fusionsdirektivet (3. selskabsdirektiv).

Herudover indeholder direktivet bestemmelser, der vedrører fusionens grænseoverskridende karakter i relation til minoritetsbeskyttelse af aktionærer (artikel 2), selskabets beslutning om fusion (artikel 6), kontrol af fusionens lovlighed (artikel 7 og 8), fusionens virkning og gyldighed (artikel 9 og 12) og medarbejdernes medbestemmelse (artikel 14).

Medarbejdernes medbestemmelse

I henhold til Kommissionens oprindelige forslag fandt registreringslandets nationale regler om medbestemmelse anvendelse, hvis mindst et af de deltagende selskaber inden fusionen var omfattet af medbestemmelse. Hvis der ikke i national ret i den medlemsstat, hvor det nye/videreførende selskab skulle registreres, var regler om medbestemmelse, fandt reglerne i henhold til SE-medarbejderdirektivet (2001/86) anvendelse (artikel 14).

Formandskabet har siden fremsat et kompromisforslag, som fik tilslutning fra samtlige medlemslande på Konkurrenceevnerådets mødet den 25. november 2004, bortset fra Italien og Danmark.

A. Anvendelse af national ret om medbestemmelse

Hovedreglen er fortsat, at national ret om medbestemmelse som udgangspunkt finder anvendelse. Der er imidlertid en række undtagelser til denne hovedregel. Disse undtagelser skyldes, at der ikke er gennemført harmonisering vedrørende medbestemmelse. Dette betyder, at de nationale regler om medbestemmelse er meget forskellige. Nogle lande har således regler om repræsentation af medarbejderne i bestyrelsen (f.eks. Danmark, Tyskland, Sverige og Finland), nogle lande har regler om andre former for medbestemmelse f.eks. bestemmelser om ret til konsultation eller vetoret (bl.a. Nederlandene og Frankrig) og nogle lande har ingen regler om medbestemmelse (f.eks. UK, Spanien og Italien).

De forskellige nationale regler om medbestemmelse betyder, at hvis man udelukkende henviste til anvendelse af national ret om medbestemmelse ville medarbejderne i et selskab i nogle tilfælde kunne miste retten til medbestemmelse ved en grænseoverskridende fusion. En henvisning til nationale ret kunne ligeledes betyde, at medarbejderne i et selskab ved en fusion kunne få en medbestemmelse på et lavere niveau end hidtil. Formandskabets kompromisforslag knytter derfor fire betingelser/undtagelser til muligheden for, at national ret om medbestemmelse kan finde anvendelse:

- 1) National ret skal indeholde regler, som sikrer medarbejderne ret til medbestemmelse
- 2) National ret skal fastsætte mindst samme niveau for medbestemmelse, som der udøves i de deltagende selskaber inden fusionen.
- 3) National ret skal give arbejdstagere i driftsenheder, der er beliggende i andre medlemsstater, den samme ret til at udøve medbestemmelse, som de medarbejdere der er beskæftiget i den medlemsstat, hvor det nye/videreførende selskab skal have hjemsted.
- 4) Der må ikke deltage et selskab i fusionen, som har over 500 medarbejdere. Det fastslås således, at hvis ét af de deltagende selskaber i de sidste 6 måneder op til fusionen har beskæftiget gennemsnitligt 500 medarbejdere, der konkret havde medbestemmelse, finder national ret under ingen omstændigheder anvendelse.

Konsekvensen af dette er, at dansk ret kun vil finde anvendelse, hvis der i det fortsættende danske selskab (med hjemmel i dansk ret) – er ret til medbestemmelse på samme niveau som i det udenlandske selskab, der

inden fusionen havde den højeste andel af medarbejderrepræsentanter eller anden ret til medbestemmelse.

National ret skal herudover for at kunne finde anvendelse opfylde betingelsen om at tildele medarbejdere i andre lande den samme ret til medbestemmelse som i det "fortsættende" land. De danske regler om medbestemmelse opfylder på nuværende tidspunkt ikke denne betingelse. Det skyldes, at de danske regler om medbestemmelse kun gælder for medarbejdere i et dansk selskab, og ikke for selskabets udenlandske datterselskaber eller filialer.

Til illustration af, hvornår hovedreglen om national ret skal fraviges, gennemgås nedenfor en række eksempler, der viser de opstillede betingelsers konsekvenser.

1. Eksempel

Hvis et selskab, der har medbestemmelse efter national ret, f.eks. et svensk selskab, fusionerer med et selskab, der ikke har medbestemmelse, f.eks. et spansk selskab, og det sidste selskab er det fortsættende selskab.

I dette tilfælde finder spansk ret ikke anvendelse, da spansk ret ikke indeholder bestemmelser om medbestemmelse. Dette skyldes, at anvendelse af national ret her ville betyde, at de svenske medarbejdere mistede retten til medbestemmelse.

2. Eksempel

Hvis et selskab har hjemsted i et land, hvor de nationale medbestemmelser kun gælder medarbejdere i dette land, f.eks. et dansk selskab, fusionerer med et selskab med medbestemmelse, f.eks. et finsk selskab, og hjemstedet lægges i det første land, her Danmark.

I dette tilfælde finder de nationale danske regler ikke anvendelse. Dette skyldes, at medarbejderne i de andre lande, her Finland, ville miste retten til medbestemmelse, fordi de nationale regler kun omfatter de danske medarbejdere.

3. Eksempel

Hvis et selskab, der har hjemsted i et land, fx Tyskland, hvor de nationale medbestemmelsesregler giver medarbejderne ret til at vælge halvdelen af bestyrelsen, fusionerer med et selskab med medbestemmelse, fx et dansk selskab, hvor medarbejderne har ret til at vælge en tredjedel af bestyrelsen, og det sidste selskab (det danske selskab) er det fortsættende selskab.

I dette tilfælde finder de nationale danske regler om medbestemmelse ikke anvendelse. Dette skyldes, at hvis man her anvendte de danske regler, ville de tyske medarbejderes ret til medbestemmelse blive forringet i forhold til hidtil.

B. Anvendelse af SE-reglerne om medbestemmelse

Hvis national ret ikke finder anvendelse, skal reglerne i SE-medarbejderdirektivet om medbestemmelse anvendes i stedet. SE-medarbejderdirektivet (Rådets direktiv 2001/86/EF af 8. oktober 2001 om fastsættelse af supplerende bestemmelser til statut for Det Europæiske Selskab (SE) for så vidt angår medarbejderindflydelse, EF-Tidende 2001 nr. L 294 s. 22) fastlægger reglerne om medbestemmelse for Det Europæiske Selskab. Reglerne blev gennemført i Danmark ved lov nr. 281 af 26. april 2004.

Udgangspunktet for anvendelsen af SE-modellen for medbestemmelse er, at der skal være forhandlinger mellem ledelsen og medarbejderne. Dette er i modsætning til de danske regler, der indfører en generel medbestemmelsesordning. Ved disse forhandlinger skal ledelsen og medarbejderne blive enige om hvilken form for medbestemmelse, der skal være i det pågældende selskab. Hvis ledelse og medarbejdere ikke kan blive enige ved forhandlingerne indenfor en vis frist, der kan vare op til 12 måneder, gælder de såkaldte referencebestemmelser i SE-medarbejderdirektivet. Disse bestemmelser indebærer, at medarbejderne har ret til at vælge, udpege, anbefale eller modsætte sig udpegelsen af et antal medlemmer af SE-selskabets tilsyns eller administrationsorgan. Antallet skal svare til det størst mulige antal pladser, medarbejderne kunne råde over i de deltagende selskabers kompetente ledelsesorganer, inden SE-selskabet opstod.

Anvendelsen af medbestemmelsesreglerne i SE-selskabet er i formandskabets kompromisforslag tillempet til grænseoverskridende fusion af nationale selskaber. Der er som følge heraf foreslået en række modifikationer i forhold til reglerne i SE-medarbejderdirektivet:

1. Ledelsen har mulighed for at bestemme, at referencebestemmelserne i SE-medarbejderdirektivet skal finde anvendelse umiddelbart, dvs. uden forudgående forhandling. Begrundelsen er, at det kan være meget byrdefuldt og tidskrævende at gennemføre en forhandling i henhold til reglerne i SE-medarbejderdirektivet. Derfor vil man give mu-

lighed for, at ledelsen kan beslutte at undlade forhandlingsfasen, og i stedet direkte anvende den referencemodel for medbestemmelse, der gælder, hvis forhandlinger mellem ledelse og medarbejdere i et Europæisk Selskab ikke fører til noget resultat. Anvendelsen af referencereglerne betyder, at medarbejderne i de deltagende selskaber ikke mister retten til medbestemmelse eller får en medbestemmelse på et lavere niveau end hidtil.

2. Det særlige forhandlingsorgan mellem ledelse og medarbejdere, der skal nedsættes i henhold til SE-reglerne, (hvis ledelsen ikke bestemmer, at referencebestemmelserne skal finde anvendelse,) har mulighed for med 2/3 flertal at beslutte, at national ret skal finde anvendelse uanset niveauet af medbestemmelse heri. Begrundelsen er, at reglerne skal beskytte medarbejderne mod at miste eller at få forringet retten til medbestemmelse. Hvis medarbejderne selv ved forhandling med ledelsen bliver enige om at anvende de nationale regler om medbestemmelse, (selvom disse fører til en ringere medbestemmelse end hidtil,) har medarbejderne selv valgt at give afkald på retten til en bestemt form for medbestemmelse.
3. Der gælder yderligere en særlig undtagelse, som er indsat på dansk foranledning for at sikre ligestilling mellem medbestemmelse i danske og tyske selskaber. I danske selskaber har medarbejderne ret til at vælge 1/3 af bestyrelsen, mens medarbejderne i tyske selskaber har ret til at vælge 1/2 af bestyrelsen. Efter betingelserne for at anvende national ret anses de danske regler for at ligge på et lavere niveau end de tyske, hvilket betyder, at man i stedet skal anvende SE-reglerne om medbestemmelse. Der er imidlertid en væsentlig kvalitativ forskel mellem dansk og tysk medbestemmelse. Medarbejderrepræsentanter i en dansk bestyrelse deltager direkte i den overordnede ledelse af selskabet, mens medarbejderrepræsentanterne i et tysk selskab kun deltager i kontrolfunktioner – ikke i den egentlige ledelse af selskabet. Af hensyn hertil giver kompromisforslaget medlemsstaterne mulighed for at begrænse antallet af medarbejderrepræsentanter til 1/3, dog således at der først skal gennemføres en forhandlingsrunde mellem ledelse og medarbejdere. Undtagelsen betyder, at den danske medbestemmelse kan videreføres på uændret niveau, også i tilfælde hvor der deltager et tysk selskab i fusionen.
4. Formandskabets kompromisforslag indeholder desuden en generel undtagelse til anvendelsen af reglerne i SE-medarbejderdirektivet. Hvis mindre end 1/3 af samtlige medarbejdere i de deltagende selskaber inden fusionen var omfattet af medbestemmelse, finder SE-medarbejderdirektivets referencebestemmelser således ikke anvendelse. National ret finder i disse tilfælde anvendelse uafhængigt af, om der er regler om medbestemmelse og disse evt. reglers beskyttelsesniveau. Efter SE-direktivets regler om medbestemmelse i Det Europæiske Selskab gælder en lignende undtagelsesregel, men her er grænsen

at mindre end 25 % af medarbejderne inden fusionen var omfattet af medbestemmelse. Direktivforslaget tillader således, at anvendelse af national ret om medbestemmelse kan medføre tab af eller en forringet medbestemmelse i situationer, hvor lidt flere medarbejdere inden fusionen har været omfattet af medbestemmelse end efter reglerne i SE-medarbejderdirektivet. Undtagelsesreglen skal ses som en indrømmelse til de EU-lande, der ikke har nationale regler om medbestemmelse. De må efter direktivforslaget acceptere at indføre krav om medbestemmelse for nationale selskaber, der er resultatet af en grænseoverskridende fusion, hvis et af de fusionerende selskaber har haft medbestemmelse. Undtagelsesreglen betyder, at dette dog kun gælder hvis mindst 1/3 af medarbejderne i de fusionerede selskaber har haft medbestemmelse.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentets Udvalg om Retlige Anliggender har den 25. april 2005 vedtaget en betænkning, der som udgangspunkt er ren afskrift eller tekniske ændringer til formandskabets udkast.

Forslaget vil blive behandlet i Udvalget om Retlige Anliggender og det Indre Marked (ansvarligt udvalg), Udvalget om Beskæftigelse og Sociale Anliggender, Udvalget om Økonomi og Valutaspørgsmål og Udvalget om det Indre Marked og Forbrugerbeskyttelse.

3. Nærhedsprincippet

Det tilkendegives i direktivforslaget, at der er behov for EF-lovgivning på dette område. Baggrunden herfor er, at det drejer sig om at skabe et regelsæt, der omfatter fælles elementer, der skal finde anvendelse på transnationalt niveau. På grund af regelsættets omfang og indvirkning træffes sådanne foranstaltninger bedst på EF-plan, hvilket er i overensstemmelse med nærhedsprincippet

Regeringen er enig i Kommissionens fremstilling og finder dermed, at forslaget lever op til nærhedsprincippet. Forslaget sikrer med henvisningerne til national ret, at de nationale regler vedrørende fusion i videst mulig omfang finder anvendelse på den del af fusionen, der vedrører nationale selskaber. I lyset af forslagets grænseoverskridende elementer er der med henvisningen i videst muligt omfang taget højde for nationale forskelle.

4. Gældende dansk ret

Fusion mellem danske aktie- og anpartsselskaber er reguleret i lov om aktieselskaber kapitel 15 og lov om anpartsselskaber § 65, der henviser til aktieselskabslovens regler.

Med den generelle henvisning til national ret i artikel 2 finder de relevante bestemmelser i lov om aktieselskaber anvendelse på den del af fusionen, der vedrører selskaber under dansk lovgivning. Udgangspunktet er hermed, at

de gældende danske regler om fusion ikke ændres med det fremsatte direktivforslag om grænseoverskridende fusioner.

På enkelte områder vil direktivet på baggrund af fusionens grænseoverskridende element medføre en udvidelse af de danske regler. Denne udvidelse påvirker ikke dansk ret vedrørende fusion mellem selskaber beliggende i Danmark, men skal alene finde anvendelse, når et dansk selskab fusionerer med et selskab, der henhører under en anden medlemsstats lovgivning.

Danmark er en af de mange medlemsstater, hvor fusion mellem selskaber beliggende i forskellige medlemsstater ikke er mulig. Lov om anpartsselskaber og lov om aktieselskaber omfatter alene fusion mellem selskaber registreret i Danmark. Direktivet vil medføre en ændring af disse regler. Ændringen betyder, at fusion mellem danske selskaber og selskaber beliggende i andre medlemsstater vil være mulig, når den pågældende fusion tillades i national ret i alle de medlemsstater, hvor de deltagende selskaber er beliggende. I Danmark skal det således være muligt for aktie- og anpartsselskaber at fusionere grænseoverskridende.

Arbejdstagernes medbestemmelse (artikel 14)

Selskaber der skal registreres i Danmark

Danmark har siden 1974 haft ret til medarbejderrepræsentation i det enkelte selskab og siden 1981 tillige ret til medarbejderrepræsentation i koncerner. Retten indebærer, at hvis et selskab eller en koncern har haft mindst 35 medarbejdere i de sidste 3 år, har medarbejderne krav på en afstemning om indførelse af medarbejderrepræsentation. Hvis afstemningen viser et flertal for medarbejderrepræsentation, har medarbejderne ret til at vælge 1/3 af bestyrelsen. Reglerne gælder kun for medarbejdere i et dansk selskab, og altså ikke for selskabets udenlandske datterselskaber eller filialer.

Efter de gældende regler har det ikke været muligt at foretage grænseoverskridende fusioner. Det er imidlertid muligt at foretage en række transaktioner, som fører til det samme resultat allerede i dag. Hvis to selskaber beliggende i hver sin medlemsstat i dag vil foretage en grænseoverskridende fusion, sker dette ved, at det ene selskab opløses efter reglerne herom, og at der efterfølgende sker et indskud af det opløste selskabs aktiver i det fortsættende selskab. Resultatet af dette er bl.a., at medarbejdernes ret til medbestemmelse går tabt.

Fra dansk side har man under forhandlingerne lagt vægt på muligheden for, at vi fortsat kan anvende de danske regler om medbestemmelse på alle selskaber registreret i Danmark. Derfor har man arbejdet for, at i tilfælde af en grænseoverskridende fusion, hvor det fortsættende selskab bliver registreret i Danmark, skal selskabet være undergivet de danske regler om medbestemmelse.

Kompromisforslaget sikrer, at man i vidt omfang vil kunne anvende de danske regler om medbestemmelse, hvis det fusionerede selskab bliver registreret i Danmark. Der knytter sig dog nogle betingelser og undtagelser hertil.

For det *første* vil det være en betingelse, jf. ovenfor, at anvendelsesområdet for de danske regler bliver udvidet til medarbejdere i andre lande, således at medarbejderne i selskaber fra andre lande, der indgår i fusionen, også bliver omfattet af medbestemmelsen.

For det *andet* vil der gælde en undtagelse i forhold til tyske selskaber, der indgår i en fusion, idet de tyske medarbejdere har ret til at vælge halvdel af bestyrelsen, hvor de danske medarbejdere har ret til at vælge en tredjedel af bestyrelsen. I modsætning til de danske regler gælder de tyske regler om medbestemmelse imidlertid kun for meget store selskaber, dvs. tyske selskaber med mindst 2000 medarbejdere, og derfor vil man i praksis ofte også kunne anvende de danske regler om medbestemmelse i mange grænseoverskridende fusioner, selvom der indgår et tysk selskab. Men hvis fusionen omfatter et stort tysk selskab, vil man ikke kunne anvende danske regler, men skal i stedet anvende SE-reglerne om medbestemmelse.

For det *tredje* gælder der efter kompromisforslaget en mere generel undtagelse fra princippet om anvendelse af nationale regler om medbestemmelse, idet selskaber med mere end 500 medarbejdere er udelukket fra denne mulighed. Hvis der derfor i fusionen deltager et selskab med mere end 500 medarbejdere, vil man ikke kunne anvende danske regler, men skal i stedet anvende SE-reglerne om medbestemmelse.

Sammenfattende kan anføres, at hvis vi i Danmark vælger at foretage de nødvendige tilpasninger af national ret, vil nationale regler finde anvendelse i de tilfælde,

- hvor der ikke inden fusionen var mere end en tredjedel af ledelsen, der var medarbejderrepræsentanter (store tyske selskaber, dvs. selskaber med mindst 2000 medarbejdere) og
- hvor der ikke i fusionen deltog et selskab med mere end 500 medarbejdere omfattet af medbestemmelse

I de tilfælde, hvor ovennævnte betingelser ikke er opfyldt, og øvrige fusioner, hvis vi ikke vælger at foretage ændringer i national ret, finder SE-modellen anvendelse.

Selskaber der skal registreres i andre medlemsstater med et dansk deltagende selskab

I de fusioner, hvor der deltager et dansk selskab, der inden fusionen var omfattet af medbestemmelse, skal national ret i den nye medlemsstat sikre medbestemmelse på mindst samme niveau som før fusionen. I modsat fald skal SE-modellen anvendes.

SE-modellen sikrer, at de danske medarbejdere vil kunne få ret til medbestemmelse på samme niveau som hidtil. Ved anvendelse af SE-modellen begrænses medarbejderindflydelsen alene i forhold til situationen inden fusionen i de tilfælde, hvor mindre end en tredjedel af medarbejderne i de fusionerende selskaber var omfattet af medbestemmelsen inden fusionen, og national ret ikke har regler herom, eller regler på et lavere niveau.

5. Høring

Forslaget har været i høring i specialudvalget for tjenesteydelser tre gange. Den seneste høring var i april 2005.

Overordnet er holdningen til direktivforslaget og nødvendigheden heraf positiv. Enkelte af specialudvalgets medlemmer har udtrykt bekymring for, at artikel 14 om medbestemmelse er uhensigtsmæssig og vil have en negativ virkning på grænseoverskridende fusioner.

LO har anført, at de har forståelse for, at direktivet forbedrer rammerne for, at mindre virksomheder kan indgå i grænseoverskridende fusioner, og derfor erhvervspolitisk er en fordel.

LO vurderer det også som positivt, at hensynet til medarbejdernes erhvervede ret til medbestemmelse indgår som en væsentlig del af forslaget. LO finder imidlertid, at det er problematisk, at kompromisforslaget fraviger SE-reglerne om medbestemmelse ved at undtage fusioner, hvor under en tredjedel af medarbejderne har været omfattet af medbestemmelse og ikke 25 pct., som det er tilfældet i SE-reglerne. LO har i den forbindelse desuden anført, at de er klar over, at arbejdstagere alt andet lige stilles bedre end i dag, hvor der ikke er regler på området. LO finder dog under alle omstændigheder, at det er en uheldig udvikling at gå under niveauet for medbestemmelsesrettigheder i forhold til den beskyttelse, der ligger i SE-selskabets regler om medbestemmelse.

CO-Industri støtter forslaget uden bemærkninger.

Dansk Industri støtter ligeledes forslaget og har desuden fremhævet værdien for virksomhederne af at få en retlig ramme for grænseoverskridende fusioner.

Dansk Arbejdsgiverforening og Danmarks Rederiforening finder, at det alene skal være registreringslandets regler om medbestemmelse, der skal være afgørende. Baggrunden herfor er, at Dansk Arbejdsgiverforening finder, at denne løsning vil sikre, at direktivet vil give en reel merværdi for sel-

skaberne, uden at der bliver indført bureaukratiske og omkostningskrævende foranstaltninger.

Dansk Arbejdsgiverforening finder, at det nuværende kompromisforslag ikke opfylder disse betingelser, og de kan som følge heraf ikke støtte op om den valgte løsning af medbestemmelsesspørgsmålet. Danmarks Rederiforening finder på tilsvarende vis, at selv om direktivet selskabsretligt klart er af interesse, finder de reglerne om medarbejderrepræsentation så mærkværdige og urimelige, at de mener, at Danmark ikke bør tilslutte sig direktivet.

6. Andre landes holdninger

Formandskabet har forsøgt at finde et kompromis med udgangspunkt i på den ene side behovet for medbestemmelsesregler, og på den anden side de store forskelle mellem medlemslandene på dette område, som har opnået meget bred tilslutning fra alle grupper af medlemslande. 23 medlemslande har på rådsmødet (Konkurrenceevne) den 25. november 2005 stemt for forslaget til fælles indstilling. Italien, der ikke har regler for medbestemmelse, stemte imod, mens Danmark tog parlamentarisk forbehold.

7. Foreløbig dansk holdning

Danmark støtter generelt målsætningen om at fremme europæiske virksomheders muligheder for at foretage omstruktureringer til gavn for konkurrencesituationen og den fortsatte udvikling mod et mere velfungerende marked præget af øget vækst og nye arbejdspladser.

8. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

I overensstemmelse med det under punktet om gældende dansk ret anførte kan det forventes, at forslaget vil kræve lovgivningsinitiativer.

Forslaget skønnes ikke at ville få statsfinansielle konsekvenser for Danmark.

9. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget til rammeprogram forventes ikke i sig selv at have samfundsøkonomiske konsekvenser. Direktivforslaget vil dog fremme europæiske virksomheders muligheder for at foretage omstruktureringer til gavn for konkurrencesituationen. Det skønnes, at direktivforslaget dermed vil fremme den fortsatte udvikling mod et mere velfungerende marked præget af øget vækst og beskæftigelse.

10. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Grundnotat blev oversendt den 3. november 2003. Aktuelt notat blev oversendt til Folketingets Europaudvalg den 12. november 2004.